

Stone overtuigt met opeenstapeling van dramatische ontwikkelingen

'Ibsen huis' is topprestatie

Sonja de Jong

Incest, postnatale depressie, verslaving, dementie, aids, zelfmoord, pedofilie en bastaardkinderen; het komt allemaal voorbij in 'Ibsen huis', het bijna vier uur durende stuk dat de Australische regisseur Simon Stone schreef en regisseerde voor Toneelgroep Amsterdam. En het gekke is: Stone komt ermee weg. 'Ibsen huis' is een meeslepende voorstelling die de aandacht niet alleen de volle vier uur weet vast te houden, maar ook daadwerkelijk ontroert. Hij houdt van echt rauw drama, Simon Stone, en gaat daarmee dwars in tegen de hedendaagse tendens van gestileerd theater.

advertentie

Toneel

'Ibsen huis', door Toneelgroep Amsterdam. Regie: Simon Stone. Bijgewoond op 9 mei in de Stadsschouwburg te Amsterdam. Hier nog te zien: 12 mei. Reprise 8 t/m 17 februari 2018. www.tga.nl.

Hyperrealistisch toneel is zijn handelsmerk. En met 'Ibsen huis' geeft hij zijn ultieme visitekaartje op dat gebied af. Hij schreef het stuk op basis van de theaterstukken van Henrik Ibsen, maar creëerde een geheel eigen verhaal. Bij flarden zijn typische Ibsenkarakters herkenbaar. Zoals bouwmeester Solness, de architect die valt voor een vrouw die veel jonger is dan hij.

Of de Ibsenvrouwen, eeuwig gefnuikt in hun ambities, dienstbaar en lijdend. Om die karakters heen bouwt Stone zijn eigen drama.

Geheimen

Cees Kerkman (mooie, intense rol van Hans Kesting, die hartverscheurend is als de oud en dement geworden Cees) is architect en ontwerpt in 1964 een vakantiehuis voor zijn familie. Vijftig jaar lang is het de plek waar de uitgezwermde gezinsleden bijeen komen voor een als zorgeloos bedoelde vakantie. Maar de familie herbergt heel veel duistere

geheimen, zo wordt geleidelijk aan duidelijk.

In een huis dat op het podium kan ronddraaien en zo telkens nieuwe invalshoeken, kamers en verborgen hoeken toont (een ontwerp van Lizzie Clachan) zien we de familie door de jaren, heen en weer springend van 1969 naar 2004, van 1964 naar 2017.

Wat in de eerste scène een vrolijk feest lijkt omdat Kerkman een prestigieuze architectuurprijs gewonnen heeft met zijn huis, krijgt steeds meer sinistere trekken. In elke volgende scène blijken dingen toch weer net anders te liggen dan naar buiten toe leek.

Ontwikkelingen

Een grote groep acteurs geeft dit intense familiedrama gestalte. En stuk voor stuk excelleren zij. Janni Goslinga – over het algemeen gecast in rollen als keurige, inge-

houden dame – verrast als een woeste, aan drugs en drank verslaafde dochter.

Claire Bender is een gelaagde dochter Lena, die zich als kind de oogappel van haar vader voelt, maar geleidelijk ontdekt dat zij minder uniek voor hem was dan zij dacht. Maria Kraakman is – heel veel ellende later – een uitgebluste oudere Lena, wijser en sadder, en maakt ook als Johanna, de vrouw van Kerkman, indruk met haar verstilte machteloosheid. En Maarten Heijmans weet tot tranen toe te ontroeren als de ouder geworden zoon Sebastiaan.

De dramatische ontwikkelingen zijn nuchter beschouwd te veel, veel te veel. En toch weten Simon Stone en zijn acteurs je mee te nemen en te overtuigen. Nergens voelt al dat drama gekunsteld of overdreven aan. Een absolute topprestatie.

Toneelgroep Amsterdam in 'Ibsen huis'.

FOTO JAN VERSWEYVELD